

P. E. SVINHUFVUDIN MUISTOSÄÄTIÖN TOIMINTAKERTOMUS

1.10.2024–30.9.2025

Muistosäätiön tehtävänä on presidentti P. E. Svinhufvudin tärkeiden arvojen ja häntä lähellä olevien asioiden vaaliminen ja esille nostaminen valtakunnallisesti. Säätiön toimintaan kuuluvat isänmaalliset perinteet, niiden ylläpitäminen ja kehittäminen sekä Svinhufvudin muiston ja elämäntyön säilyttäminen jälkipolville. Säätiö toteuttaa tehtävänsä jakamalla stipendejä ja apurahoja itsenäisyysajan ja sitä edeltäneen ajan historian tutkimiseksi sekä siihen keskeisesti liittyvän P. E. Svinhufvudin osuuden tunnetuksi tekemiseksi julkaisemalla tutkimusta tai avustamalla tutkimuksen julkaisemista sekä vaalimalla muullakin arvokkaalla tavalla Svinhufvudin muistoa. (Säännöt)

Toimintavuonna 1.10.2024–30.9.2025 P. E. Svinhufvudin muistosäätiö järjesti Helsingissä vuosijuhlan, jonka teemana oli *Maanpuolustus eilen, tänään, huomenna*. Helsingissä järjestettiin seminaari *Presidentin puoliso kansainvälisenä toimijana*, säätiön kirjapalkintoon liittyvä kirjailta ja Ukko-Pekka-kävely. Heinolassa järjestettiin Svinhufvud-symposium ja presidenttikävely. Säätiö osallistui Kotkaniemi-museon keväällä 2026 avattavan uuden Ukko-Pekka – kansanmies -museonäyttelyn valmisteluun Kotkaniemi-säätiön kanssa.

Hallinto

Muistosäätiön hallintoneuvoston puheenjohtajana aloitti kansanedustaja Jarmo Lindberg. Varapuheenjohtajina toimivat hovioikeuden presidentti Jussi Kivinen ja professori Aura Korppi-Tommola.

Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja toimitusjohtaja Jyri Häkämies luopui tehtävästä. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Jarmo Lindberg. Erovuorossa olleet jäsenet prikaatikenraali evp Pentti Airio, kunnanjohtaja evp Risto Alaheikka, diplomi-insinööri Matti Hirvikallio, professori Martti Häikiö, kauppatieteen maisteri Leena Mäki-Turja, kunnanjohtaja Anne Ukkonen ja lehdistöneuvos Jyrki Vesikansa valittiin uudelle

kolmivuotiskaudelle 15.12.2024–15.12.2027. Valintojen jälkeen hallintoneuvostossa on puheenjohtajan lisäksi 27 jäsentä.

Muistosäätiön hallituksen puheenjohtajana toimi eduskunnan varapuhemies Paula Risikko. Hallituksessa on kuusi jäsentä: filosofian tohtori Kalle Virtapohja (varapuheenjohtaja), työelämäprofessori Sami Karhu, tohtori Kati Katajisto, dosentti Raimo Savolainen, filosofian maisteri *Jenny Thuneberg* ja filosofian maisteri Marjo Timonen. Erovuorossa olleet puheenjohtaja Paula Risikko sekä jäsenet Raimo Savolainen, Jenny Thuneberg, Marjo Timonen ja Kalle Virtapohja valittiin uudelle kolmivuotiskaudelle 15.12.2024–15.12.2027. Valintojen jälkeen hallituksessa on sääntöjen mukaiset puheenjohtaja ja kuusi jäsentä.

Hallitus kokoontui toimikaudella kolme kertaa. Lisäksi oli taloustoimikunta sekä työryhmiä valmistelemassa näyttelyä, seminaareja ja tiedotusta. Hallituksessa on monipuolista Suomen historian ja tiedotuksen osaamista, valtiollisen elämän tuntemusta sekä verkostoja.

Asiamiehenä toimi filosofian tohtori Maritta Pohls. Asiamies hoitaa säätiön juoksevat asiat, kokousten valmistelun ja säätiön rahaliikenteen sekä osallistuu talouden hoitoon yhdessä taloustoimikunnan kanssa.

Kirjanpitoa hoiti Elegian Oy. Säätiön tilintarkastajana toimii HJL Tilintarkastajapalvelut Oy (HT Eila Pajunen). Sama toimisto vastaa varatilintarkastajista.

Säätiön vuosikokous

Säätiön hallintoneuvoston vuosikokous järjestettiin 13.12.2024 Ostrobotnian Topelius-kabinetissa. Kokoukseen osallistui 18 hallintoneuvoston jäsentä sekä hallituksen jäseniä. Kokouksen puheenjohtajana toimi hallintoneuvoston puheenjohtaja, toimitusjohtaja Jyri Häkämies.

Ennen vuosikokousta laskettiin seppele presidentti P. E. Svinhufvudin patsaalla.

Säätiön vuosijuhla

Säätiön 13.12.2024 Ostrobotnian juhlasalissa järjestämän vuosijuhlan teemana oli *Maanpuolustus eilen, tänään, huomenna* Tilaisuuden avasi P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallituksen puheenjohtaja, varapuhemies Paula Risikko. Seminaarissa puhuivat Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian apulaisprofessori Mikko Karjalainen: *Suomen puolustusjärjestelmän historialliset juuret*, kansanedustaja, puolustusvoimien komentaja 2014–2019 Jarmo Lindberg: *Maanpuolustus tänään ja huomenna*, Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen johtaja Teija Tiilikainen: *Hybridiuhat ja Suomen turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö* ja Huoltovarmuuskokouksen toimitusjohtaja Janne Känkänen: *Iskunkestävä Suomi*. Juontajana toimi P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallituksen jäsen, filosofian maisteri Marjo Timonen. Vuosijuhlaan osallistui 130 henkilöä.

Kirjapalkinto

Vuosijuhlassa luovutettiin P. E. Svinhufvudin muistosäätiön kirjapalkinto suurlähettiläs Mikko Hautalalle teoksesta *Sotaa ja rauhaa. Suurvaltakilpailu, etupiirit ja Suomi*. Tasavallan

presidentin neuvonantajana sekä suurlähettiläänä Moskovassa ja Washingtonissa toiminut Hautala arvioi kirjassa ansiokkaasti suurvaltapolitiikan tapahtumia ja taustoja sekä pohtii Suomen linjaa ja strategisia valintoja maailmassa, jossa suurvaltakilpailu ulottuu ja vaikuttaa lähes kaikkeen.

Muistosäätiö tarkensi jakamansa P. E. Svinhufvudin muistosäätiön kirjapalkinnon sääntöjä ja muutti valintaprosessia siten, että mahdollistettiin säätiön ystävien osallistuminen palkittavan teoksen valintaan kysymällä heiltä ehdotuksia palkinnon arvoisista kirjoista.

Kirjapalkinnon tarkoitus on kannustaa lukuharrastuksen pariin ja lisätä kansalaisten tietoisuutta historiallisista kehityskuluista ja yhteiskunnallisista ilmiöistä. Kirjapalkinto toteuttaa säätiön toiminta-ajatusta ”Ukko-Pekan hengessä” nostamalla esiin ja palkitsemalla erityisesti yhteiskunnallista kehitystä, yhteiskuntapolitiikkaa ja historiaa koskevia teoksia. Erityinen kiinnostus on oikeusvaltiota, kansanvaltaa, kansainvälisiä suhteita ja valtiointituutioiden toimintaa kohtaan. Kirjapalkinnon säännöt on luettavissa säätiön verkkosivulla www.svinhufvudinmuistosaatio.fi/saatio/kirjapalkinto/.

Kirjailta Otavassa 28.3.2025

Muistosäätiö järjesti Kustannusosakeyhtiö Otavan tiloissa kirjaillan, jossa suurlähettiläs Mikko Hautala kertoi palkitusta teoksestaan *Sotaa ja rauhaa: Venäjä, Yhdysvallat ja Suomi uuden suurvaltakilpailun aikakaudella*. Tilaisuuteen osallistui noin 70 henkilöä.

Ukko-Pekka -kävely 13.5.2025

Eduskunnan varapuhemies ja P.E. Svinhufvudin muistosäätiön puheenjohtaja Paula Risikko lähetti 13.5.2025 matkaan kymmenen kävelijää tutustumaan P.E. Svinhufvudin historiaan eduskunnan puhemiehenä. Lähtöpaikkana oli Svinhufvudin patsas Eduskuntatalon edessä. Samalla muisteltiin sitä, että J. S. Sirén oli pestattu tasan sata vuotta aikaisemmin suunnittelemaan Suomelle uutta eduskuntataloa. Kun talo vihdoin valmistui, sen ensimmäinen virallinen tapahtuma oli tasavallan presidentti P.E Svinhufvudin virkaanastujaiset vuonna 1931. Oppaana toiminut tietokirjailija Kalle Virtapohja johdatti kävelijät Säätytalolle, puretun Heimolan talon paikalle, puretun vanhan WPK-talon paikalle ja lopuksi Bulevardille ihmettelemään taloa, jonka uumenissa nuoren tasavallan päämies piilotteli kuukauden päivät helmikuussa 1918 kapinan ollessa pahimmillaan.

Presidentin puoliso kansainvälisenä toimijana -seminaari 14.8.2025

Muistosäätiö järjesti Helsingin yliopiston pienessä juhlasalissa Ellen Svinhufvud -seminaarin *Presidentin puoliso kansainvälisenä toimijana*. Tilaisuuden avasi P.E. Svinhufvudin muistosäätiön hallituksen puheenjohtaja Paula Risikko. Puheenvuorot: Tasavallan presidentin 1. adjutantti, everstiluutnantti Ville Hukkanen, *Tasavallan presidentin ja hänen puolisonsa kansainvälinen edustaminen*, valtiotieteen lisensiaatti Anne Mattsson, *Sylvi Kekkosen ja Tellervo Koiviston kansainväliset edustustehtävät 1950-luvulta 1990-luvulle*, professori Aura Korppi-Tommola, *Eeva Ahtisaaren kansainväliset suhteet* ja professori Louis Clerc, *Tasavallan presidentin puolison rooli kansainvälisessä toimintaympäristössä*. *Analyysi Jenni Haukion muistelmakirjasta Sinun tähtesi täällä: Vuodet tasavallan presidentin*

puolisona Loppukeskustelun moderaattorina toimi P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallituksen jäsen, dosentti Kati Katajiston. Seminaariin osallistui noin 100 henkilöä.

P. E. Svinhufvudin muistosäätiön Heinola-päivä 21.8.2025

Muistosäätiö järjesti Heinolan WPK-talolla yhteistyössä Heinolan Svinhufvud-seuran kanssa Svinhufvud-symposiumin ja presidenttikävelyn. Puheenvuorot P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallituksen puheenjohtaja, Eduskunnan 1. varapuhemies, Paula Risikko, *Ensin on rajat turvattava, sitten leipä levennettävä*. Heinolan kaupunginjohtaja Jari Parkkonen, *Kaupungin tervehdys*, Svinhufvud af Qvalstad -suvun päämies Eino Svinhufvud, *Suvun tervehdys*, P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja, kansanedustaja, kenraali, Jarmo Lindberg, *Hallintoneuvoston puheenjohtajan tervehdys*, kontra-amiraali Timo Juntila, Kommenttipuheenvuoro ja P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallintoneuvoston jäsen Timo Erkkilä: *Svinhufvudien jalanjäljissä Heinolassa*. Loppukeskustelun moderaattorina toimi P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallituksen jäsen, Vaasan yliopiston työelämäprofessori Sami Karhu. Symposiumin jälkeen tehtiin presidenttikävely Heinolan keskustassa. Tilaisuuteen osallistui noin 150 henkilöä.

Svinhufvud-puisto Heinolaan

P. E. Svinhufvudin muistosäätiö teki Heinolan kaupunginhallitukselle aloitteen, että Heinolan kaupunki nimeäisi Heinolan torikorttelialueen eteläisen puistikon Svinhufvudin puistoksi. Kaupunginhallitus päätti 13.10.2025 puistikon nimeämisestä muistosäätiön aloitteen mukaisesti.

Tasavallan kolmas presidentti Pehr Evind Svinhufvud oli Heinolan kihlakunnantuomari vuosina 1906–1908, jolloin hän myös asui Heinolassa. Hänet valittiin ensimmäiseen yksikamariseen eduskuntaan Heinolasta, Mikkelin vaalipiiristä, vuonna 1907. Svinhufvud valittiin myös ensimmäiseksi eduskunnan puhemieheksi. Svinhufvud pystyi vaikuttamaan valtiopäiviltä käsin Heinolan kehitykseen. Vaaleissa hänellä oli teemana junaradan aikaansaaminen Heinolaan. Svinhufvudin ollessa eduskunnan puhemiehenä eduskunta säätöi lain junaradan rakentamisesta Lahdesta Heinolaan.

Tuki Kotkaniemelle

P. E. Svinhufvudin muistosäätiö tukee Presidentti P. E. Svinhufvudin kotimuseon toimintaa järjestämällä siellä erilaisia tilaisuuksia sekä rahoittamalla kokoelmatyötä ja vaihtuvien näyttelyjen järjestämistä.

Muistosäätiön hallintoneuvoston jäsen diplomi-insinööri Matti Hirvikallio toimii Kotkaniemi -säätiön hallituksen puheenjohtajana. Kotkaniemi-säätiön hallituksessa Muistosäätiötä edustaa muistosäätiön hallintoneuvoston jäsen filosofian tohtori Marko Paavilainen.

Muistosäätiö osallistui Kotkaniemen kesällä 2026 avattavan Ukko-Pekka-brändi -museonäyttelyn valmisteluun yhteistyössä Kotkaniemi-museon kanssa. Näyttelyn pohjaksi on tilattu kaksi tutkielmaa. Tietokirjailija Risto Uimosen tutkielma *Ukko-Pekka nimen synty ja brändin rakentuminen* ja tohtori Vesa Määtän tutkielma *Svinhufvud brändinrakentaja Erkki*

Räikkönen. Muistosäätiön ystäville lähetettiin kysely *Miten Ukko-Pekka brändi näkyy edelleen.* Näyttelyn toteutuksesta vastaa Kotkaniemen museoamanuenssi, filosofian maisteri Annastiina Löppönen. Näyttely avataan toukokuussa 2026.

Kotkaniemessä oli kesän 2025 aikana noin 8000 kävijää, jotka näkivät myös toista kesää esillä olleen *Svinhufvud af Qvalstad – aatelissuvun vaiheita* -näyttelyn. Kotkaniemen ajankohtaisesta tilanteesta www.kotkaniemi.fi.

Apurahat ja yhteistyö

Kesällä 1924 järjestetyn Oikeusvaltioseminaarin kiitospäivällinen järjestettiin 4.2.2025. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat muistosäätiön puolesta tilaisuuteen yhdessä Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen puheenjohtajan Janne Salmisen, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomarin Pauliine Koskelon ja eduskunnan perustuslakivaliokunnan puheenjohtajan Heikki Vestmanin sekä Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen asiamiehen kanssa.

Hallintoneuvoston jäsenen, professori Martti Häikiön hautajaiset olivat 1.3.2025. Säätiö muisti omaisia adressilla ja kukkalähetyksellä. Lisäksi säätiön hallituksen edustajat jättivät poisnukkuneelle jäähyväiset Johanneksen kirkossa ja osallistuivat sen jälkeen muistotilaisuuteen.

Viestintä

Muistosäätiön verkkopalvelussa www.svinhufvudinmuistosaatio.fi kerrotaan laajasti säätiön tilaisuuksista, kirjapalkinnosta, On onnellista omistaa koti -kirjasta, podcasteista ja Kotkaniemen uudesta näyttelystä. Verkkopalvelussa on myös hallituksen jäsenten esittely sekä paljon aineistoa, mm. Svinhufvudin elämäntarina sekä videoita, puheita ja kirjoituksia.

Säätiön tiedotuskirjeen lähetyksessä uudistettiin tapahtuvaksi Mailchimp -uutiskirjeenä.

Talous

Säätiön taloudenhoitoa leimasivat P. E. Svinhufvudin elämäntyön muistaminen monin eri tavoin, usein liittyen Kotkaniemen toiminnan tukemiseen.

Taloudenhoitoa valvoo hallituksen päättämin valtuuksin taloustoimikunta, johon kuuluivat hallituksen puheenjohtaja Paula Risikko, Matti Hirvikallio, Sami Karhu, Marko Paavilainen ja Maritta Pohls.

Säätiön hallintokuluissa on oltu säästäväisiä ja sijoitustoiminnassa varovaisia. Säätiön pääomaan pyritään vuosittain lisäämään 20 % säätiön omistamien osakkeiden tuotosta huomioiden kuitenkin säätiön hallituksen päättämät erityistarpeet. Säästämistavoite ei saa vaarantaa säätiön toiminnan tarkoitusta.

Säätiö laati uuden talousohjesäännön.

Muistosäätiö myi 2 000 kpl Wärtsilä Oyj:n osakkeita ja hankki myyntituloilla Mandatum Oyj:n osakkeita 37 430,16 euron arvosta. Lisäksi säätiö sijoitti 25 000 euroa pankkitililtään Nordea Global Enhanced -rahastoon.

Muistosäätiön tilinpäätöksen tulos oli 83 084.85 euroa ylijäämäinen. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 27 031.78 € ja sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuotto 110 116.63 €. Säätiön osakkeiden pörssiarvo 30.9.2025 oli 1 479 659,97 €, rahastosijoitus 71 163,67 € ja käteisvaroja oli 25 225,19 €.

Säätiön laskuliikenteen hoiti Elegian Oy yhdessä asiamiehen kanssa ja laskut hyväksyi puheenjohtaja ja asiamies.

Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ei maksettu kokouspalkkioita eivätkä he ole saaneet säätiöltä avustuksia. Muutkaan säätiön lähipiiriin kuuluvat eivät ole saaneet säätiöltä avustuksia, lainoja tai muita etuuksia. Asiamiehelle on maksettu hänen yhtiönsä kautta korvauksena 6763.17 euroa.

P. E. Svinhufvudin muistosäätiön hallitus Helsingissä 5.11.2025

Paula Risikko
Hallituksen puheenjohtaja

Kalle Virtapohja
Hallituksen varapuheenjohtaja

Sami Karhu
Hallituksen jäsen

Kati Katajisto
Hallituksen jäsen

Raimo Savolainen
Hallituksen jäsen

Jenny Thuneberg
Hallituksen jäsen

Marjo Timonen
Hallituksen jäsen